

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	9

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Personel Dağılımlı	3
Tablo 2: Merkez Teşkilatı Giderleri ile Bağlı ve İlgili Kuruluşlara Aktarılan Ödenekler	4
Tablo 3: 2022 Yılı Yatırım Harcamaları	4
Tablo 4: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek ve Harcama Dağılımlı	5

KISALTMALAR

BOTAŞ	: Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ETİ MADEN	: Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
ETKB	: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EÜAŞ	: Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü
KBS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
MAPEG	: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MTA	: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
NDK	: Nükleer Düzenleme Kurumu
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş Genel Müdürlüğü
TEİAŞ	: Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
TENMAK	: Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
TEMSAN	: Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü
TKİ	: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü
TPAO	: Türkiye Petrolleri A.O. Genel Müdürlüğü
TTK	: Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bakanlık Bütçesinden Ödemesi Yapılan Genel Aydınlatma Gideri Alacaklısı Olan Şirketlerin Bakanlık İlgili Kuruluşu TEİAŞ'a Borçlarını Ödememesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 8'inci maddesiyle 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

10.07.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 1 sayılı "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin 166 ila 183'üncü maddeleriyle ETKB'nin görevleri ve teşkilatı düzenlenmiştir.

Buna göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetkileri (ilgili mevzuatta piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde) şunlardır:

a) Ülkenin enerji ve tabii kaynaklara olan kısa ve uzun vadeli ihtiyacını belirlemek, temini için gerekli politikaların tespitine yardımcı olmak, planlamalarını yapmak,

b) Enerji ve tabii kaynakların ülke yararına, teknik icaplara ve ekonomik gelişmelere uygun olarak araştırılması, işletilmesi, geliştirilmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve korunması amacıyla genel politika esaslarının tespit ve tayinine yardımcı olmak, gerekli programları yapmak, plan ve projeleri hazırlamak veya hazırlatmak,

c) Bu kaynakların değerlendirilmesine yönelik arama, tesis kurma, işletme ve faydalanma haklarını vermek, gerektiğinde bu hakların devir, intikal, iptal işlemlerini yapmak, ipotek, istimlak ve diğer takyit edici hakları tesis etmek, bunların sicillerini tutmak ve muhafaza etmek,

ç) Kamu ihtiyaç, güvenlik ve yararına uygun olarak enerji ve tabii kaynaklar ile enerjinin üretim, iletim, dağıtım, tesislerinin etüt, kuruluş, işletme ve devam ettirme hizmetlerinin genel politikasını tespit için öneride bulunmak, Cumhurbaşkanının görevlendirmesi ile koordinasyonu temin etmek ve denetlemek,

d) Yeraltı ve yerüstü enerji ve tabii kaynaklar ile ürünlerinin üretim, iletim, dağıtım ve tüketim fiyatlandırma politikasını tayin ve gerektiğinde fiyatlarını tespit etmek,

e) Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşlarının işletme ve yatırım programlarını inceleyerek

tasvip etmek ve yıllık programlara göre faaliyetlerini takip etmek, değerlendirmek,

f) Bakanlığa bağlı ve Bakanlıkla ilgili kuruluşların çalışmalarını ve işlemlerini her bakımdan tetkik, tahkik ve teftişe tabi tutmak, gerekli her türlü emri vermek ve denetlemek,

g) Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak, ğ) Bu maddede belirtilen görevleri yerine getirmek amacı ile gerekli bilgileri toplamak, değerlendirmek ve uzun vadeli politikaların tespiti ve geliştirilmesi ile ilgili hazırlık çalışmalarını yapmak,

h) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Bakanlığın misyonu; Enerji kaynaklarını ve tabii kaynakları verimli ve çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak,

Vizyonu da; Enerjide ve tabii kaynaklarda güvenli bir gelecek sağlamak olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; merkez ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Enerji İşleri Genel Müdürlüğü,
- b) Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğü,
- c) Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- ç) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- d) Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- e) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- f) Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- g) Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı,
- ğ) Tabii Kaynaklar Dairesi Başkanlığı,
- h) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
- ı) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- i) Özel Kalem Müdürlüğü.

Bakanlık Bağlı Kuruluşları

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA)

Bakanlık İlgili Kuruluşları

Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü (EÜAŞ)

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü (TEİAŞ)

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü (TEDAŞ)

Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü (BOTAŞ)

Türkiye Petrolleri A.O. Genel Müdürlüğü (TPAO)

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü (TKİ)

Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü (TTK)

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ETİ MADEN)

Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü (TEMSAN)

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK)

Bakanlık İlişkili Kuruluşları

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)

Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK)

Bakanlığın 2021 ve 2022 yılları itibariyle hizmet sınıflarına göre personel sayıları Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Personel Dağılımı

YILLAR	MEMUR (4/A)	375 S.KHK SÖZLEŞMELİ BİLİŞİM PERSONELİ	4/B SÖZLEŞMELİ PERSONEL	4/B İDARİ BÜRO GÖREVLİSİ	4/B İDARİ DESTEK GÖREVLİSİ	4857 S. KANUNA TABİİ İŞÇİ (4/D)	SÜREKLİ İŞÇİ (696 KHK) TAŞERON İŞÇİ	TOPLAM	GEÇİCİ GÖREVLİ PERSONEL	KURUM DIŞI ÇALIŞAN (TOPLAM PER.SAYISINDAN DÜŞÜLMÜŞTÜR.)	TOPLAM PERSONEL
2021	971	10	1	8	5	42	126	1163	185	59	1289
2022	985	11	1	9	5	39	120	1170	205	60	1315

Kadroları Kurumda olan toplam personel sayısının %84,2’si memur, %2,2’si’si sözleşmeli personel ve %13,6’sı ise işçi statüsünde olup %5,1’i diğer kurumlarda çalışmakta, 205 personel de Kurumda geçici olarak görev yapmaktadır.

Bakanlık personelinin %72,6’sı ön lisans ve daha üst düzeyde yüksek öğretim mezunu, %22’si orta öğretim mezunu, %2,8’i ilköğretim mezunudur.

1.3. Mali Yapı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Bütçe türleri ve kapsamı” başlıklı 12’nci maddesi ve (I) sayılı cetvel uyarınca Genel Bütçe kapsamında yer alan bir kamu idaresidir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında Bakanlığa 5.325.227.000 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Yıl içinde eklenen 7.637.860.335 TL ve düşülen 89.746.850 TL ile Bakanlığın 2022 yılı toplam ödeneği 12.873.340.485 TL olmuştur.

Tablo 2’de Bakanlığın merkez teşkilatının 2022 yılı ödenek ve harcamaları ile Bakanlık bağlı kuruluşları olan MAPEG ve MTA ile ilgili kuruluşu olan TENMAK’a yapılan Hazine Yardımları ve Yurtiçi Sermaye Transferleri yer almaktadır.

Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşlarına 2022 yılı içerisinde aktarılan 1.940.697.800 TL ödeneğin 1.869.209.800 TL si (%96,3) harcanmıştır.

Tablo 2: Merkez Teşkilatı Giderleri ile Bağlı ve İlgili Kuruluşlara Aktarılan Ödenekler

KURULUŞ	BÜTÇE İŞLEMLERİ (2022)						KALAN ÖDENEK
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL İÇİNDE		TOPLAM ÖDENEK	BÜTÇE GİDERLERİ (HARCAMA)	HARCAMA ORANI (%)	
		EKLENEN	DÜŞÜLEN				
BAKANLIK MERKEZ	4.152.670.000	6.869.719.535	89.746.850	10.932.642.685	10.911.905.241	99,8	20.737.444
MTA	719.769.000	511.092.395	0	1.230.861.395	1.230.861.395	100,0	0
MAPEG	149.372.000	89.527.595	0	238.899.595	182.032.595	76,2	56.867.000
TENMAK	303.416.000	167.520.810	0	470.936.810	456.315.810	96,9	14.621.000
BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER TOPLAMI	1.172.557.000	768.140.800	0	1.940.697.800	1.869.209.800	96,3	71.488.000
TOPLAM	5.325.227.000	7.637.860.335	89.746.850	12.873.340.485	12.781.115.041	99,3	92.225.444

Bakanlığın 2022 Yılı Yatırım Programı’nda yer alan projeler için 71.000.000 TL ve kamulaştırma işlemleri için 6.933.000 TL olmak üzere toplam 77.933.000 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup eklenen ve düşülen ödenek sonrası toplam ödenek 105.133.000 TL olmuştur. Söz konusu ödeneğin 97.234.997 TL’si harcanmış olup, gerçekleşme oranı %92,5’dir. Bakanlık 2022 yılı yatırım harcamalarına ilişkin detaylı bilgiler aşağıda Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Yatırım Harcamaları

SEKTÖR ADI	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ (TL)	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK (TL)	HARCAMA (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
Enerji	71.000.000	32.000.000		103.000.000	97.151.934	94,3
Kamulaştırma	6.933.000		4.800.000	2.133.000	83.063	3,9
TOPLAM	77.933.000	32.000.000	4.800.000	105.133.000	97.234.997	92,5

Bakanlık 2022 yılı bütçe ödeneklerinin ve yılsonu harcama tutarlarının ekonomik, düzeyde dağılımı Tablo 4’de yer almaktadır. Bakanlığa tahsis edilen 12.873.340,85 TL toplam ödeneğin 12.781.115.041 TL’si (%99,3) harcanmıştır.

Tablo 4: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek ve Harcama Dağılımı

AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
Personel Giderleri	158.772.000	108.921.510	45.962.850	221.730.660	219.659.775	99,1
Sosyal Güv. Kur. Dev. Pri. Gid.	24.605.000	16.741.025	5.432.000	35.914.025	33.082.606	92,1
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.864.096.000	6.690.378.000	25.918.600	10.528.555.400	10.521.703.493	99,9
Cari Transferler	753.574.000	467.469.800	283.400	1.220.760.400	1.172.956.169	96,1
Sermaye Giderleri	77.933.000	39.350.000	12.150.000	105.133.000	97.234.997	92,5
Sermaye Transferleri	446.247.000	315.000.000	0	761.247.000	736.478.000	96,7
TOPLAM	5.325.227.000	7.637.860.335	89.746.850	12.873.340.485	12.781.115.041	99,3

Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinde yer alan toplam 10.521.703.493 TL harcamanın 10.387.377.974 TL’lik kısmını 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu gereğince Bakanlık bütçesinden karşılanan Genel Aydınlatma Giderleri oluşturmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49’uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun’un 49

ve 80 inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm malî işlemlerini kapsar. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

ETKB genel bütçe kapsamında bir Kurum olması nedeniyle muhasebe hizmetleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 61’inci maddesi hükmü uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede Bakanlığın muhasebe işlemleri, ETBK Saymanlık Müdürlüğü muhasebe birimi tarafından Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sisteminde tutulmaktadır. Kurumun malî işlemleri ile ilgili konularda Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın çeşitli birimleri tarafından yürütülen KBS, Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi ve e-bütçe sistemleri kullanılmaktadır.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları kapsamında organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yeterli olduğu, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ve disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasının, ile hassas görevlere ilişkin prosedürlerin, tam olarak belirlenip kurum çalışanlarına duyurulduğu görülmüştür.

Risk Değerlendirme Standartları kapsamında stratejik plan ve performans programının zamanında yayımlandığı ve içerik olarak mevzuata uygun olduğu, iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlediği ve risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapıldığı görülmüştür.

Kontrol Faaliyetleri Standartları kapsamında iş akış süreçlerinin hazırlanarak personele duyurulduğu, yetki devirlerinin mevzuata uygun yapıldığı, görevlendirmelerde, "görevler ayrılığı" ilkesine uyulduğu, İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin ve sorumlularının belirlendiği, ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulduğu ve Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesinin mevcut olduğu görülmüştür.

Bilgi ve İletişim Standartları kapsamında İdare faaliyet raporunun içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının mevcut olduğu ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olduğu görülmüştür.

İzleme Standartları kapsamında da İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme sonuçlarının İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlandığı, iç denetim biriminin kurulduğu, 15 adet iç denetçi kadrosunun bulunduğu, bu kadrolardan 10 adedinin dolu olduğu, İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmalarının mevcut olduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve

tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bakanlık Bütçesinden Ödemesi Yapılan Genel Aydınlatma Gideri Alacaklısı Olan Şirketlerin Bakanlık İlgili Kuruluşu TEİAŞ'a Borçlarını Ödememesi

Elektrik dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'tan olan alacaklarını Bakanlık yoluyla zamanında aldıkları, Bakanlık ilgili kuruluşu olan TEİAŞ'a olan borçlarını ise zamanında ödemedikleri tespit edilmiştir.

2022 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, elektrik dağıtım şirketlerine genel aydınlatma bedeli olarak her ay ödeme yapmış iken aynı elektrik dağıtım şirketlerinin TEİAŞ'a elektrik iletiminden kaynaklanan borçlarının tamamını ödemedikleri görülmüştür.

6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Genel aydınlatma başlıklı Geçici 6 'ncı maddesinde özetle; *“(1) 31/12/2025 tarihine kadar, genel aydınlatma kapsamında aydınlatılan yerlerde gerçekleşen aydınlatma giderleri Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten ... karşılanır.*

... (6) Aydınlatmayla ilgili ölçüme ilişkin teknik esaslar ile ödemeye, kesinti yapılmasına, uygulamaya ve denetime ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.” denilmiş olup,

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca düzenlenerek Resmi Gazetede yayımlanan Genel Aydınlatma Tebliğinin,

Toplulaştırılan faturaların bildirim başlıklı 9 'uncu maddesinde: “ (1) ... TEDAŞ,

dağıtım şirketleri tarafından kendisine iletilen bilgileri; tüm dağıtım şirketlerine ait cari dönem tüketim miktarı, cari dönem fatura tutarı, cari dönem hata tutarı, geçmiş dönem hataları nedeniyle düşülecek veya ilave edilecek tutarlar ile ödenecek tutarları göstermek üzere tüm dağıtım şirketlerini içerecek şekilde toplulaştırarak şekil şartları EK 4-1’de belirtilen tabloyu, ... oluşturur. Dağıtım şirketlerince kendisine ıslak imzalı iki nüsha olarak iletilen belgelerin bir nüshasını ve TEDAŞ tarafından oluşturulan EK 4-1 ve EK 4-2 tablolarının ıslak imzalı iki nüshasını o döneme ait talep yazısının ekinde en geç ilgili ayın son gününe kadar Bakanlığa gönderir. ... ” ,

Ödemenin yapılması başlıklı 10’uncu maddesinde: “(1) Bakanlık; TEDAŞ tarafından kendisine iletilen bedelleri esas alarak, yaptığı inceleme ve kontroller sonrası genel aydınlatma kapsamında dağıtım şirketlerine;

a) Bakanlık bütçesinden ödenecek tutarları 3 iş günü içinde TEDAŞ aracı hesabına aktarır. ...

(2) TEDAŞ kendisine iletilen tutarları 3 iş günü içinde dağıtım şirketlerinin hesaplarına aktarır ... ve yapılan ödemeleri her ayın sonunda Bakanlığa bildirir.” denilmiştir.

Bu çerçevede Elektrik Dağıtım Şirketleri tarafından ödeme talebiyle TEDAŞ’a gönderilen genel aydınlatma verileri TEDAŞ tarafından incelenerek ödeme tabloları oluşturulmakta, bu tutarların dağıtım şirketlerine ödenebilmesi için TEDAŞ hesaplarına havalesi Bakanlıktan istenmekte, Bakanlık tarafından gerekli incelemeler yapılmakta ve genel aydınlatma bedelleri TEDAŞ hesaplarına aktarılmaktadır.

Genel Aydınlatma Yönetmeliğinin “Yapılacak ödemeler ” başlıklı 18’inci maddesinde “... ”

3) Genel aydınlatma kapsamında yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından tebliğ ile düzenlenir. Bakanlık; gerekli durumlarda genelgeler yayımlayarak, tebliğin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri giderir ya da uygulamanın gerektirdiği ilave usul ve esaslar belirleyebilir.” denilmiş, genel aydınlatma kapsamında yapılacak ödeme usul ve esasları belirlemek görevi Bakanlığa verilmiştir.

TEİAŞ ve TEDAŞ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşlarıdır. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 166’ncı maddesinin (ç) bendinde, “Kamu ihtiyaç, güvenlik ve yararına uygun olarak enerji ve tabii kaynaklar ile enerjinin üretim, iletim, dağıtım, tesislerinin etüt, kuruluş, işletme ve devam ettirme hizmetlerinin genel politikasını tespit için öneride bulunmak, Cumhurbaşkanının görevlendirmesi ile koordinasyonu temin etmek ve denetlemek” denilerek iletim ve dağıtım işletme hizmet politikalarını tespit etmek, önerilerde bulunmak görevi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verilmiştir.

Elektrik dağıtım Şirketlerinin, Sistem Kullanım Anlaşmaları kapsamındaki iletim bedeli ödeme yükümlülüklerini zamanında yerine getirmemeleri, TEİAŞ'ın ticari borçlanma yoluyla finansman sağlamasına, dolayısıyla elektrik iletim hizmet maliyetinin artmasına yol açmaktadır.

Genel aydınlatma bedeli olarak dağıtım Şirketlerine her yıl olduğu gibi 2022 yılında da Bakanlık tarafından ödeme yapıldığı, elektrik dağıtım Şirketlerinin de TEİAŞ 'a borçlu oldukları dikkate alındığında TEİAŞ alacaklarının zamanında tahsili için yasal düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>